

OOSTENDSE MUZIEKGESCHIEDENIS - XXVIII : JOSEPH MICHEL, DIRECTEUR VAN HET MUZIEKCONSERVATORIUM 1883

Op 29 november 1883 overleed muziekschooldirecteur François DE MOL, amper 39 jaar oud (1).

Reeds op 18 december 1883 stelde de Gemeenteraad een opvolger aan, de Luikse musicus Joseph MICHEL. Zijn tegenkandidaat voor het ambt, Charles SIMAR, moest het afleggen met één stem tegen 11.

In het verslag van de gemeenteraad lezen we ook dat MICHEL, conform het organiek reglement, belast werd met de leergangen piano en harmonie; zijn jaarwedde voor 1884 bedroeg 3.000 fr.

X X X

Jacques-Joseph MICHEL werd op 13 december 1847 te Liège geboren als zoon van Eustache MICHEL en Josephine HALLIN

Hij deed zijn muzikale studies aan het Conservatorium te Liège; erg schitterende studies met o.a. een Eerste Prijs piano in 1868.

Na zijn studies werkte MICHEL korte tijd te Paris, maar kwam al in 1870, ten gevolge van de Frans-Duitse oorlog, naar België terug.

Hij ontpopte zich als een componist van piano en orkestmuziek, van militaire en religieuze muziek, alsook van opera's en operettes die in de schouwburgen van Liège, Gent, Brussel en Antwerpen werden uitgevoerd. Geen van allen wist repertoire te houden.

MICHEL's opera's waren de volgende :

- "La meunière de Saventhem" (première te Liège op 19 december 1872)
- "Les Chevaliers de Tolède" (première te Liège op 19 december 1872)
- "Mr. Canardier, s.v.p." (première op 25 februari 1875)
- "Aux Avant-postes" (première te Brussel in april 1876)
- "Gilles Amoureux" (divertissement in 1 akte; première op 2 januari 1879)

Vermelden we nog de patriottische cantate "La Visite Royale" die in juni 1877 te Liège werd uitgevoerd.

MICHEL was gehuwd met Alix LAGASSE.

X X X

DE MUZIEKSCHOOL TEN TIJDE VAN JOSEPH MICHEL

In de Gemeenteraad van 4 juni 1883 was een nieuw organiek reglement voor het conservatorium goedgekeurd (Jaarverslag 1883, p. 63-67).

Daarin werden de doelstellingen van de school, de aard van het verstrakte onderwijs, de samenstelling van de bestuurscommissie, de bevoegdheden van leraars en directeuren, de organisatie van wedstrijden, de verlofregeling en de comptabiliteit grondig omschreven en bepaald.

Herinneren we er nog aan dat de muziekschool ondergebracht was in gammele gebouwen gelegen in de St. Franciscusstraat .

Toen Joseph MICHEL op 1 januari 1884 officieel zijn ambt opnam, zag het lerarenbestand er als volgt uit :

E. PIERKOT : koperblazers en solfège
J. VAN DER AA : houtblazers en solfège
Hippolyte VAN ACKER : cello & contrabas en notenleer
(aangesteld op 18.12.1883 in opvolging van Ch. HAES)
E. LIMBOR : viool - altviool
Joseph MICHEL : directie / Piano / harmonie.

In de gemeenteraad van 19 maart 1886 werd E. MACKEN als 2e vioolleraar benoemd. Onder MICHEL kende de instelling een grote opgang, die zich waerspiegelt in het aantal leerlingen :

	1883-1884	1886-1887
noteleer jongens	126	161
Notenleer meisjes	80	143
notenleer volwassenen	9	30
koperblazers	10	12
houtblazers	11	8
cello/contrabas	3	10
viool/altviool	7	10
piano	25	21

MICHEL creëerde verder klassen voor "samenspel" (30 leerlingen in 1887) en voor "koorzang" (304 zangers in 1887).

(Gegevens uit jaarverslagen Stad Oostende)

In 1886-1887 bestond de bestuurscommissie uit :

J. MONTAGNIE, voorzitter
Ch. JANSSENS,
E. VAN DER HEYDE, leden
E. VAN BREDAEL, secretaris.

X X X

De jaarlijkse prijsuitreikingen gingen ten tijde van Joseph MICHEL door in de balzaal van het Kursaal. Een concert, gegeven door verdienstelijke leerlingen van het conservatorium (in koor- & orkestformatie) en met optredens van leerlingen-laureaten, zette die plechtigheden de nodige luister bij. (Hierbij de terloopse bedenking hoe diep we de laatste jaren op dat vlak wel gezakt waren...)

Uit "La Saison d'Ostende", het programma van de Prijsuitreiking op 24 juli 1888 (afgedrukt in nr. van 28 juli 1888). :

- Mars in ré (op. 188) F. MENDELSSOHN
- Oberon (Barcarolle en Chant des Sylphes) koor en orkest C.M. VON WEBER
- Ballet Egyptien (orkest) A. LUIGINI
- Alix-gavotte (piano, viool, celli) J. MICHEL
uitgevoerd door jonge leerlingen
- Le Moulin (koor en orkest) M. BONIS
- Souvenir de Bade (fantasie voor viool op. 30)
(uitgevoerd door de laureaat Désiré VAN DER AA, een leerling van MACKEN)
- Roméo et Juliette ("Feest bij de Capulets") koor en orkest CH. GOUNOD.

Zijn functie als muziekschooldirecteur maakte MICHEL automatisch ook tweede dirigent van het Kursaalorkest, waarvan Emile PERIER (zie vorige bijdragen) eerste dirigent was. MICHEL's taak bestond er in concerten te dirigeren bij afwezigheid van meester PERIER, repetities te leiden, enz.

Ter illustratie van het gevoerde repertoire, het programma van het Kursaalconcert dd. 10 juli 1888, gedirigeerd door MICHEL :

- La reine de Saba (mars)	CH. GOUNOD
- Les Noces d'or	GREGH
- Les joyeuses commères de Windsor (ouverture)	O. NICOLAI
- Dernier amour (csardas)	GUNG'L
- Tarantella Napolitana	G. ROSSINI
- Les Huguenots (fantasie)	MEYERBEER/GENIN
- La Frileuse (valse lente)	J. MICHEL
- Les Toréadors (uit Carmen)	G. BIZET.

Merk MICHEL's eigen compositie 'Frileuse' op, een succes volgens 'La Saison d'Ostende' van 13 juli 1888.

Stippen we nog terloops even aan dat het ingebruik nemen van het Kursaalorgel (15 juli 1888; titularis A. WIEGAND) nieuwe perspectieven op muzikaal gebied opende.

X X X

Joseph MICHEL overleed onverwachts na enkele dagen ziekte (meningitis) in de nacht van 6 op 7 september 1888.

Hij werd op maandag 10 september 1888 begraven op het Robermontkerkhof te Liège. Er werd een indrukwekkende rouwstoet georganiseerd om het stoffelijk overschot van MICHEL uit zijn "Villa Alix" tot aan het station te begeleiden. Emile PERIER was één van de "slippedragers". Er waren gelegenheidstoespraken door schepen A. PIETERS en door architect Antoine DUJARDIN, jeugdvriend van MICHEL (3). Over MICHEL's opvolger DESWERT las u reeds in een voorgaande bijdrage.

Norbert HOSTYN

(Met bijzondere dank aan Jan SURMONT voor de informatie uit het "Project Ostendiana" in de schoot van de Oostendse Stadsbibliotheek)

Nota's :

1. Oostendse muziekgeschiedenis : VIII : 1878, in De Plata, 80/205-206.
2. Echo d'Ostende, 9 september 1888 (necrologie)
13 september 1888 (verslag begrafenis)
3. Zou A. DUJARDIN, via DELBOUILLE erg invloedrijk te Oostende, voor iets in de wel erg snelle Oostendse benoeming van zijn stadsgenoot MICHEL tussen gezeten hebben ?
Of is dit een verfoeilijke veronderstelling in een stad waar alles zo eerlijk verloopt ?